

کارکردها و محدودیت‌های بکارگیری انواع طرح‌های قیمت‌گذاری معابر در تهران با توجه به تجارب جهانی

محمود صفار زاده، استاد دانشکده عمران و محیط زیست دانشگاه تربیت مدرس، رئیس پژوهشکده حمل و نقل طراحان پارسه¹

علیرضا ادیب فر، دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی حمل و نقل، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب²

بابک میربها، دانشجوی دکتری راه و ترابری دانشگاه تربیت مدرس، مدیر دپارتمان برنامه‌ریزی حمل و نقل، پژوهشکده حمل و نقل طراحان پارسه¹

Saffar_m@Modares.ac.ir

Alireza.Adibfar@parsehtri.com

Babak.Mirbaha@parsehtri.com

چکیده

تراکم ترافیک در شهرهای بزرگ مشکلی است که بطور روز افزون در همه جای دنیا در حال گسترش است. این اتفاق علاوه بر اثرات منفی زیست محیطی، باعث نارضایتی شهروندان از وضعیت شبکه معابر شهری می‌گردد. از آنجا که هدف تمامی مدیران در سطوح عالی، فراهم کردن بیشترین میزان رفاه ممکن با توجه به امکانات موجود است و محدودیت‌های بسیاری نیز در خصوص گسترش امکانات و زیرساخت‌ها مطرح می‌باشد، استفاده حداکثری از پتانسیل موجود و ساماندهی به آن، از مهمترین راهکارهای برطرف کردن تراکم ترافیک بخصوص در نقاط مرکزی شهر می‌باشد. یکی از این روش‌ها مدیریت تقاضا در این نقاط است، که از آن جمله می‌توان به انواع طرح‌های قیمت‌گذاری معابر در حلقه مرکزی شهرها اشاره کرد. ایجاد توازن بین عرضه و تقاضا یکی از اصلی‌ترین راهکارهای مدیریتی در سطح کلان می‌باشد. طرح قیمت‌گذاری معابر درون شهری، به عنوان راهکاری با محوریت کاهش نسبت عرضه به تقاضا و با هدف تغییر میل مردم از استفاده از وسیله شخصی به وسایل نقلیه عمومی، به معنای اخذ مبالغی از افراد برای دریافت اجازه ورود به مناطق مرکزی شهر (که معمولا تقاضای سفر بیشتری دارند) است. در این مقاله سعی بر آنست که با توجه به تجارب سایر کشورها در زمینه اجرای انواع طرح‌های قیمت‌گذاری تراکم، نقاط ضعف و قدرت آنان بررسی شود و چکیده‌ای از این تجربیات برای تهران در نظر گرفته شود.

کلید واژه: قیمت‌گذاری معابر، کنترل تراکم، مدیریت تقاضا